

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto glđ. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razumno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč., večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč., izven Trsta po 1 nvč., več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osemtnice in javne zabave, dančni oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvo, odpravištvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinosti“ v Trstu.

Brzobjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Line 10. »Linzer Zeitung« objavlja razglasilo namestnika, s katerim se razpisuje volitev državnega poslanca za veleposestvo na mesto umrlega grofa Falkenhayna. Volitev se bode vršila dne 12. aprila.

Brno 10. Deželni zbor je soglasno vsprejel nujni predlog, naprošujoči dež. glavarja, naj v imenu dež. zbora odpošlje papežu brzobjavko, v kateri naj bodo istemu, povodom ozdravljenja, izrečene čestitke in spoštovanje deželnega zbora.

Dunaj 10. Večerni listi zatrjajo, da je neosnovana ona vest, ki jo je prinesla »N. F. Presse«, da namreč tudi Avstro-Ogerska namernje prisvojiti si kos ki tajske zemlje. (Bodisi, da je neresnična, nekaj pa vendar velja že to, da smo tudi mi Avstrijci začeli enkrat vsaj govoriti o tem. Op. ured.).

Budimpešta 10. Zbornica poslancev je vsprejela pogodbeni provizorij z Avstrijo. Financijelni dogovor med Ogersko in Hrvatsko se je vsprejel brez debate in nespremenjen. Prihodnja seja v ponedeljek.

Budimpešta 10. Z ozirom na vest v listu »Pesti Hirap«, da je avstro-ogerski zastopnik v Belemgradu, predno je Srbija nastopila proti zastopniku Rusije, Žadovskemu, brzobjavno povprašal na Dunaju in da je dobil ukazov od ministra za zunanje stvari, grofa Goluchowskega, zatrja »Ogerska brzobjavna korespondenčna pisarna«, da na tem ni nijedna sama beseda resnična ter izjavlja, da se avstro-ogerska vlada in nje zastopnik v Belemgradu nista bavila s to stvarjo ni uradno, ni zaupno.

Pariz 10. V razpravi o proračunu vojske je nasvetoval socijalistiški poslanec Zevase, da se pozove vlada, naj proučuje vprašanje o odpravih trinajstdnevnih orožnih vaj.

Rim 10. Zbornica je sklenila z glasovanjem po imenih z 226 proti 38 glasom, da je preiti v drugo čitanje zakonskega načrta o zločincih, ki so ponovili zločin, ter je odobrila predlog ministerkega predsednika, naj se predloga izroči pisarnama za volitev dotičnih komisij. Na to je pričela splošna razprava o načrtu zakona, tičočem se avtonomije visokih sol.

Beseda o naših gospodarskih zavodih, njih delokrogu in poslovanju.

I.

Le čevlje sodi naj kopitar!

Gospod urednik! Z »idejalizmom« izvestnih ljudij je kakor z neumnostjo! Kakor proti neumnosti celó bogovi ne morejo opraviti ničesar, tako bi se tudi zastoj upiral proti »idejalizmu« ljudij, ki kažejo svoj idejalizem v tem, da jim tok misli, nazorov in argumentovanja drvi in lomasti v sméri, ki leži daleč, daleč proč od zahtev, kakor jih narakujejo stvari, kakoršnje so, in logika. In kjer so obnemogli »bogovi«, čemu bi se natezali mi revni zemljani, ki se kobacemo po trdih tleh resničnega življenja in se upiramo v potu svojega obraza po njega strminah?!

Prav lahko bi torej prepustili »bogovom«, naj se le oni pripravijo z označeno vrsto »ideja-

listov«, uverjeni, da ne bode posebne nevarnosti, ko slednjič tudi »bogovi« resignirano položijo svoje orožje v spoznanju: proti tej sili smo obnemogli!

Bavili bi se torej lahko s pametnejimi stvarmi, ako ne bi bilo vmes nečesa — javnosti namreč, kateri je nujno potrebno, da si pridobiva jasnih in pravih pojmov zlasti o toli važnem vprašanju, kakoršnje je — gospodarsko življenje naroda!

Ne da bi si domišljali torej, da spreobrnem kakega »idejalista«, marveč, da podam naši javnosti nekoliko misli o delovanju in delokrogu naših gospodarskih, oziroma denarnih zavodov, sem se odločil, da napišem ta-le izvajanja. Opozoriti hočem javnost, osobito ono, ki se sestavlja iz priprostega naroda, da ne bode živela v krivi veri, da vsakdo, ki piše o kaki stvari, tudi res ume to stvar. Pričnimo torej!

Naši »idejalisti« so obrnili sedaj vso pozornost svojo tej ubogi Istri in pripovedujejo, kako Lahii snujejo posojilnice po raznih krajih Istre in da namerjajo izpodkopati stanje našega gospodarstva in ga ugonobiti! V strahu so, da naši nasprotniki kar čez noč ugonobe vse na tem polju! Le počasi. Če so Lahii ustanovili dve, tri posojilnice, to ni Bog ve kaj! S tem še niso pridobili za-se Bog si ga vedi koliko, in sicer radi tega ne, ker tudi laške posojilnice ne morejo delati čudežev, kajti tudi ti zavodi ne smejo in ne morejo riskirati, ker delajo s tujim denarjem in ker morajo vsako leto odgovarjati svojim zadružnikom in polagati račune o gospodarstvu. Sosebno ni misliti, da bodo ravno Lahii dotičnega okraja kar sipali denar v posojilnico, ko je vendar notorično, da najraje posojujejo direktno kmetom, vedoči, da jim tako nese najmanje dvakrat tako velike obresti, nego jih jim more dajati denarni zavod.

Če dajejo laške posojilnice kmetom denar po ceni, je pa kmetom gospodarski le pomagano, ker se rešujejo na ta način privatnih pijavk; v političnem življenju pa bi imelo to lahko neugodnih posledic, pa po mojem menenju tudi ne tako velicnih saj je že tako znano, da se mnogo tacih revežev, n. pr. ob času volitev, prodajajo po jako nizki ceni. Na vsaki način pa je bolje za nas, če so dolžni laški posojilnici, nego pa laškemu zasebniku-oderuhu. Od posojilnice imamo dvojno dobro: kmetu se opomore gospodarski, a zajedno se priuči rednemu plačevanju in pametnemu gospodarstvu. Pa še nekaj: seznanja se s posojilništvom in se dviga za stopinjo više tudi v kulturnem pogledu. Ako so kmetje dolžni posojilnici, bode pritisk nauje pač manji, nego če so dolžni zasebniku, in to iz dveh vzrokov.

Prvič nobena laška posojilnica ne posoja nobenemu posestniku čez polovico vrednosti, če noče direktno preč metati denarja, kar pa ravno zato ne sme, ker mora, kakor že omenjeno, gospodariti s tujim denarjem. Torej so ti posestniki, ki dobivajo denar v zavodih, še med boljšimi in gospodarski manj odvisni — si torej eventuelno lahko pomagajo drugje. Če pa so zadolženi že gori do grla — pa ni zanje sploh nobene pomoči več, ne v laški in ne v slovanski posojilnici.

V drugo pa zavod kakor tak ne more tako lahko agitovati pri strankah, vsaj direktno ne.

Toda predaleč sem zašel, čemu govoriti o politiki pri denarnem zavodu! Še enkrat torej:

glede gospodarstva je kmetu pomagano samo s tem, da dobiva denarja po kolikor možno ugodnih pogojih. To je gospodarski princip. Čim več posojilnic je, tem bolje za kmeta, kjer je konkurenca velika, se konsumentom dobro godi.

Do sedaj je bil torej istrski trpin dolžan skoro le zasebnikom, katerim je moral plačevati obresti v gotovini, v blagu in — v krvi, in dalje, ko je plačeval, več je bil dolžan. Sedaj pa, če osnujejo dovoljno posojilnic, odpasti mora vsaj prispevek v blagu in v krvi — torej bode kmet gospodarski na boljšem. Kar pa se tiče trajnosti teh laških zavodov, pa lahko naredimo že sedaj velik ? in sicer zato, ker bodo laške posojilnice po Istri konkurenca istim Lahom. Posojilnice in hranilnice so vedno trn v peti oderuhom. Laške posojilnice naj bi delale konkurenco laškim oderuhom — to ne pojde in ne pojde, kjer je odiran Slovan! Po Istri je sedaj mnogo oderuhov, ki od smešno malega kapitala izborno žive, ker jim kmetje morajo plačevati visoke obresti, donašati piščet, kur, jaje, gnjati, sadja — to se ve, vedno prvih in najboljših pridelkov, vrhu tega pa jim morajo še robotati. Tacih davščin ne more zahtevati noben zavod, tudi laški ne.

O načinu, kakor laški zasebniki posojujejo denar, spregovorim prihodnjič.

DOPISI.

S Pomjanščine 3. marea. Žalost in veselje. (Izv. dopis). Dne 1. t. m. nas je zapustil g. župnik Tomšič, ki je več let služboval v Pomjanu. Njegovo delovanje pri nas, posebno v narodem oziru, je bilo vrlo plodonosno. Jako ga bomo pogrešali posebno v sedanjem času, ko vihra med nami volilna borba. Omenjenega dne smo ga spremili nekoliko nas v Dekane, kamor smo dospeli okoli 5. ure popoldne. Pod prvim slavolokom, odičenim z narodnimi trobojnicami in z napisom »Dobro došli«, pričakovali so nas tamošnji g. nadžupan Iv. Mahnič z občinskimi odborom, čast. g. župnijski upravitelj Cink, učitelstvo z šolsko mladino in neštevilno občinstva iz vse župnije Dekanske. Novega župnika je z vznešenimi besedami pozdravil g. Cink v imenu župnije in mu je predstavil g. nadžupana, občinske odbornike in cerkvene starešine. Na to je pristopila k g. župniku Tomšiču mala 6-letna učenka, ter mu je izročila šopek svežih evatje s trakovi v narodnih barvah, obljubivša mu, da hočejo tudi učenci biti »pridni in ubogljivi«. Na to so mu zapeli lepo vsprejemno pesem, ki je segla do srea vsem navzočim. V dolgi procesiji smo se podali potem v cerkev, katera si je za ta dan odela prazno obleko. Tu je novi g. župnik z najsvetjšim blagoslovil svoje nove župljane. Po dovršenem sv. opravilu, in ko si je g. župnik ogledal svoje stanovanje, z rali smo se v prostorih konsumnega društva. Tu je g. M. Šašelj čestital, Dekančanom na novi pridobitvi, pripravoval jim, naj bodo zvesto udani novemu dušnemu pastirju, ki se je dosedaj vedno kazal neomahljiv značaj in vrlega rodoljuba, na kar so se vsi prisotni odzvali s krepkim »živio g. župnik!« Na to je g. Kramberger priporočal slogo med župljani in g. župnikom, ker »ako sloga srea vlada, k slo-

bodi ona nas pelja. Tamošnji gosp. nadučitelj Kuret je na podlagi Slomškovih besed »Šola in cerkev, sestriči ste dve, nobena samotna hoditi ne sme« pristržno pozdravil novega g. župnika v imenu šolske mladine in učiteljstva, kakor sodelavca na polju narodne prosvete v korist in blagor našega naroda.

G. novi župnik Tomšič se je na to, do srea ganjen, zahvalil g. nadžupanu in vsem prisotnim na pristržnem vsprejemu, zatrdil, da hoče tudi na svojem novem mestu zvesto delovati v častni in večni blagor svojih ovčic.

Med temi napitnicami so nas Dekanski peveci, pod vodstvom svojega vrlega pevovodje g. K., kratkočasili s prelepim petjem, ter s tem dokazali, da marno gojé zraven cerkvene tudi krasno narodno pesem, za kar jim gre vsa čast.

Ko se je dan nagnil, ločili smo se s težkim sreem od bivšega večletnega zvestega prijatelja in tovariša, želeči mu iz dna srea, da bi mu na novem mestu solnce milejše sijalo, nego mu je v vznemirjenem in viharnem Pomjanu.

V četrtek, dne 2. t. m. pa je zapustil Dekane č. g. župnijski upravitelj Cink, kjer je služboval 7 mesecev v popolno zadovoljstvo tamošnjih župljanov, ki so ga spoštovali in ljubili, kakor svojega očeta. Okoli 5 in pol ure zvečer je dospel isti na svoje novo mesto, v Pomjan, kamor so ga iz Dekani spremili gg. nadžupan Iv. Mahnič, nadučitelj, g. posestnik Jos. Piega in več družih mož, katerih imena pa si nisem zapomnil. To je v veliko čast Dekancem, kajti s tem so dokazali hvaležnost svojemu bivšemu upravitelju. V Pomjanu so g. Cinka pri kapelici pričakovali tamošnji obč. upravitelj Gunjač, občinski starešina in več župljanov. Po medsebojnem pozdravu podali smo se v procesiji v cerkev, kjer je g. župe-upravitelj blagoslovil svoje nove ovčice.

Na to je tamošnje starešinstvo povabilo g. župe-upravitelja in njegovo spremstvo v gostilno g. Benčiča na čašo vina, kjer je g. M. Š. priporočil Pomjancem, naj svojega dušnega pastirja, v lastno korist, spoštujejo in ubogajo, kajti v slogi in ljubezni rasto male stvari, a nesloga vse pokvari. Na to so vrli Dekanci zapeli več naših domoljubnih krasnih pesmi, kar je na Pomjance delovalo tako, da je vskljknil eden njih: »Še parkrat pridite k nam, pa smo vsi vaši!!« Bil je res lep večer, kakoršnemu se nismo ni z daleka nadejali.

Bog daj le, da bi besede, govorjene o tej priliki v Dekanih in posebno v Pomjanu, rodile obilo sadu!

A. B.

Politični pregled.

TRST, 11. marca 1899.

O deželni zborih v Tirolu in v Primorski. »Information« meni, da bi značilo to velik materijalen in moralen vspeli za grofa Thuna, ako se mu posreči privabiti tir. Italijane v deželni zbor. Posledice temu vspelu bi delovale tudi na razmere na Primorskem. Razmere v deželni zborih na Primorskem — tako meni nadalje »Information« — so take, da spominjajo v malem na ukupno stanje v monarhiji. Zmešnjava je namreč dosegla tu tako višino, da moramo misliti, da te stopinje ni možno več prekositi. V Gorici je deželni zbor nesklepčen, a v Trstu se laška sodrga utika v razprave in sodrga na galeriji in večina zbora terorizujeta ukupno slovenske poslance iz okolice. V Istri so preložili deželni zbor iz Poreča v Pulj, ker so bili slovenski poslanci v prvo imenovanem mestu v vedni nevarnosti za zdravje in življenje. Sama nebesa vedo, kako naj se ti deželni zbori store zopet sposobne za delovanje. Da vlada nima še nikakega trdnega načrta v tem pogledu, to je jasno razvidno iz okolnosti, da odlašča s sklicanjem istih. (Onega dne, ko je izšel cesarski patent, s katerim so se sklicali deželni zbori, so poročali listi — in posneli smo tudi mi — da sta sklicana tudi deželna zbora v Istri ih Gorici. To krivo vest popravljamo s tem. Ured.).

O načrtu, po katerem naj bi se uredile stvari v Tirolu, je izvedel »Vaterland« nekaj podrobnosti. Deželni zbor naj bi sestel iz dveh kurij: nemške z 42 poslancev in italijanske z 26 poslancev. Kompetenca teh dveh kurij bi se raztezala na vse

interese, ki so posebne dotičnemu delu dežele. Ukupni deželni zbor naj bi imel kompetenco le za stvari, ki se tičejo vse dežele. Deželni zbor in obe kuriji bi zborovali hkratu v Inomosta. Deželnemu zboru bi predsedoval deželni glavar, imenovan od cesarja, kuriji pa bi si sami volili predsednika. Vsaka kurija bi imela svoj izvrševalni organ, kurijalni odbor. Nemški kurijalni odbor bi imel svoj sedež v Inomostu, laški pa v Tridentu. Iz obeh teh odsekov združeni deželni odsek bi imel svoje seje v Inomostu.

V delokrog kurij bi spadale mej drugim te stvari: poljedelstvo, gozdnarstvo, lov, ribištvo, ceste, dobrotvorstvo, za katere mora plačevati stroške dotični del dežele, potem uprava premoženja dotičnega dela dežele in zakladov, proračuni, računski sklepi, izredni izdatki, občinske stvari, javno zdravstvo.

Kuriji imati tudi jednako pravico z deželnim zborom, kadar vlada zahteva kako mnenje, o predlogih za izdajanje kakega zakona itd., o presojanju vplivanja splošnih zakonov na vso, ali na dotični del dežele.

Kuriji pa sti navezani na vzajemnost, tako, da se noben zakon, sklenjen od jedne kurije, ne sme predložiti v cesarsko potrjenje, ako ni dovolila druga kurija.

K položaju. Danes govore že vse novine o načrtu, po katerem bi hotela vlada rešiti jezikovno vprašanje na Češkem. Ustvariti bi hotela namreč jedno čisto češko in jedno čisto nemško administrativno obsežje, in sicer z vsemi konsekvencami glede jezikovnega vprašanja. Mej tema obsežjema hoče potakniti vmes jezikovno mešano obsežje, ki pa naj bi se omejilo kolikor le možno po obkroženju okrajev. Mešanimi kraji bi se smatrali oni, v katerih šteje druga narodnost vsaj 25 odstotkov. Razdelitvi namestništva, kakor jo zahtevajo Nemci, vlada noče pritrčiti, pač pa hoče ustanoviti 9 okrožnih uradov (Kreisämter), ki naj bi bili nekaka vez med 1. instanco in namestništvom in ki naj bi razbremenili to poslednjo oblast. Pa še nekaj družega hoče doseči vlada s tako uredbo: odpraviti strah Nemcev za — karijero njih uradnikov. Ker bodo od teh okrožnih uradov večinoma čisto češki, oziroma čisto nemški, bode zagotovljeno tudi nemškim uradnikom napredovanje, če tudi ne znajo češki. Ta načrt da hoče vlada uveljaviti na podlagi § 14, a potem — čim se snide državni zbor — predložiti v ustavno odobrenje. Hkratu se odpravijo vse jezikovne naredbe.

Vest o tej nakani vlade je udarila kakor bomba v nemški tabor. Pa ne morda zato, ker so jim ta določila neljuba, ampak zato — ker je to njihov lastni program. Tako poročajo vsaj danes z Dunaja, da so ta načrt določili Nemci, a da je po indiskreciji došel v Thunove roke, da-si so se zaupniki Nemcev obvezali, da bodo varovali tajnost! Thunu pa je bil najnujnejši korak ta, da je ta načrt vsprejel za svojega. Ako je to res, je bil izboren coup od strani grofa Thuna in je zadrega Nemcev umljiva. Grofu Thunu morajo oponirati, ker je tako zapisano v strankarskem koranu, a kako naj mu oponirajo zopet, če hoče to isto, kar hočejo oni?! Šmentano položjenje to!

Na kako stališče se postavijo Čehi nasproti temu nemško-Thunovemu načrtu in kaj porečejo ostali Slovani, to spada seveda na drugo stran knjige in utegne biti morda nekoliko bolj interesantno, nego si domišlja grof Thun, ako smemo soditi po načinu, kakor se mu zljublja razpravljati o dogodkih v naših južnih pokrajinah!

Italija v Kitaju. Prvi korak Italije za zagotovljenje udeležbe na morebitni delitvi Kitaja je privedel do malega spora, ki je bolj komične nego pa resne nravi. Zahtevo Italije, da jej Kitaj odstopi zaliv San Mun, je kitajski urad za vnanje stvari (Tsung-li Yamen) kar vrnil brez vsakega odgovora. Ta način ne znači posebne uljudnosti po naših evropskih nazorih, Kitajci pa so menili, da je ta način najmanj razžaljiv. Italija se čuti razžaljeno in zahteva zadoščenja na ta način, da se Italiji vrnjena nota zopet vrne Tsung-li Yamen, da jo bode mogel le-ta zopet vrniti Italiji, seveda na primeren način, z odgovorom. Italija žuga, da popred ne stopi v odnošaje z vnanjim uradom kitajskim. Tudi velika politika včasih ni brez humorja.

Domače vesti.

Za jubilejno dijaško ustanovo došli so nadaljnji darovi:

Poprej izkazanih	3773 gld. 47 nč.
Štefan Ferluga nabral med Open-	
skimi guranci in dulanci na-	
daljnih	3 " — "
Vetrib Vinko, južno-železniški	
uradnik v Bolcanu	2 " — "
Dr. Trinajstić Mate, odvetnik,	
Buzet, daroval preostanek pot-	
nih stroškov na shod v Šmarje	4 " 10 "
Trgovski pomočniki darovali od	
čistega dobitka velikega plesa	10 " — "
Pogrebno društvo v Rojanu . .	10 " — "
Štefan Ferluga na Opčinah nabral	
mej osebnimi prijatelji mesto	
venca na grob pok. gospe	
Ivane Čok	10 " 50 "
Skupaj	3813 gld. 07 nč.

Bog živi rodoljubne darovalce in jim obudi mnogo posnemalcev!

Nadaljne darove sprejema blagajnik dr. Gustav Gregorin v Trstu (Via Molin piccolo šte. 3).

Imenovanje na pošti. Poštni koncipist v Gradeu, Mihael Ciulich, je imenovan poštним komisarjem v Trstu.

Kakov bodi bodoči vodja davčne administracije v Trstu!! Čujemo, da se dosedanji vodja tržaške davčne administracije, gospod dvorni svetnik Lyro, poslavlja od službe. Ta gospod ni bil Bog ve kako prijazen našim narodnim težnjam in mi smo prav mnogokrat tožili radi zapostavljanja našega jezika ravno na davčni administraciji. Vendar nam mož ni bil nasproten v taki meri, kakor nam so neredko nasprotni drugi vodje uradov.

Upamo, da nam finančna uprava postavi naslednikom gospodu dvornemu svet. Lyru moža, ki se bode mogel kazati tudi nam popolnoma pravičnega. Da pa more to, treba pred vsem, da je zmogel katerega slovanskih, tu rabljenih narečij. Postavijo naj torej na to važno mesto moža, ki bo imel poleg vseh družih potrebnih lastnosti tudi to, da bo poznal deželne jezike!

Italijanska uprava — bolnik. Italijanska uprava boleha in bolezen se širi na epidemičen način. Na Dunaju se posvetujejo zdravniki, kako bi zatrli in fluenco, Lah pa puščajo, da se istrska influenca širi in širi na splošno škodo Slovanov in Italijanov. V Parizu se shajajo zdravniki, da bi našli leka proti sušici, v Istri se shajajo italijanski prvaki na posvetovanju, kako bi povspešovali občinsko sušico: puščajo jej slobodno roko, da more ugonobljati naše občine. Na Dunaju in v Parizu so naprednjaki, v Istri pa so slavni Latini nazadnjaki, ki zapirajo pot znanosti. Sram jih bilo! Tam sinovi luči — tu sinovi tmine! Tam se brigajo za zdravje, dušno in telesno, tu povspešujejo bolezen, dušno in telesno. Tam napredek, tu nazadovanje! Tam blagostanje — tu propadanje, beda in nadloga. Kolika razlika! Da je temu res tako, nudi nam dokazov sleherni dan. Kaj so njihovi sestanki družega, nego borba proti prosveti in svobodi! Svojim sozemljakom kratijo pot do omike in ugonobljajo jih gospodarski!

Pred seboj imamo bolnika, kateremu so zadali smrtnih ran, ki se bori vsled teh ran — se smrtjo; pred seboj imamo truplo, okuženo po influenci in sušici: občine, dovedene v gospodarskem pogledu do kraja propasti. Pa mislite, da se jim smili ta bolnik, boreči se s smrtjo, ta bolna trupla naših občin?! Mislite-li, da imajo na svojih kongresih le jedno samo besedo usmiljenja za občinami, uničenimi, po njihovi krivdi, moralno in materijalno! Kaj še! Njim je vse to deveta briga; oni puščajo bolnika, naj se muči, a oni se mu še rogujo po vrhu in zbijajo svoje komedije. Izsesali so to pokrajino, mnogi so si napolnili svoje žepe, a sedaj si nimalo ne belijo glave, kako bi ozdravili to bolno zemljo našo in v svoji krutosti segajo tako daleč, da še žugajo temu ranjenemu, izmučenemu in izsesanemu istrskemu kmetu, da ga vržejo iz njegove lastne hiše in ga morda zamenjajo z laškimi koloni!

To vam je torej plod »eveta« italijanske inteligenceje v Istri, a v tem sadu se zrelijo, mesto

Ljubavi — mržnja, zavist, krutost; mesto leka — strup! Od tolikih nečutih glav, ki jih šteje italijanska stranka, ni se še nijedna dotaknila vprašanja, kako bi se zboljšalo bedno socialno stanje v Istri, kako bi se zaustavila grozna gnulav v upravah raznih laških občin!

Z ozirom na to bolezen, ki uničuje občinske uprave, pozivlja »Naša Sloga« deželni odbor istrski, naj v predstoječem zasedanju predloži dež. zboru sklep v potrjenje, da se zasnije prepotrebni »nadzorovalni urad za občine istrske«.

In tako dalje z graeijo! Včeraj se je vršila na deželnem sodišču razprava proti nekemu agentu, ker je povodom otvoritvene seje zadnjega zasedanja deželnega zbora tržaškega dne 28. decembra z galerije doli kričal: Fuori Nabergoj! Otoženee je dobil 6 tednov zapora.

Njega branitelj, dr. Zanolla, se je v svojem obrambnem govoru zaletel v petorico slovenskih poslancev, ker so na zaslišanju kakor priče izpovedali slovenski, da si dobro znajo italijanski. To da je politiška d r z n o s t (petulanza) tem bolj, ker določajo veljavne odredbe, da se izpovedbe priče smejo beležiti v jeziku, ki ni italijanski, le tedaj, kadar dotičnik ne ume italijansčine, kateri poslednji jezik da je jedini jezik tržaškega sodišča.

Človeku se res že gabi pripraviti se o vprašanju, ki je jasno kakor beli dan in rešeno definitivno, gabi se človeku, pripraviti se z ljudmi, ki posezajo v svoji strasti tako daleč, da označajo kakor drznost to, kar je sveto pravo vsakemu državljanu. Ali še ne slutijo italijanski advokatje, kako smešen je oni, ki v stopah tolče — vodo. Naj le tolčejo, kolikor hočejo, voda jim vendar sproti pljuska iz korita in korito njih dokazovanja je — prazno.

Včeraj je zopet pel § 305 k. z. in sicer proti 17-letnemu Oreste Miazziju, ker je dne 12. februarja pred kavarno Chiozza kričal: Fora i ščavi! Miazzi je dobil 7 dni zapora.

Fuori Nabergoj! Fora i ščavi! — in tako dalje z graeijo! Hujškači smo pa vendar le mi Slovenci!

Varujte se sleparjev! »Soča« piše: Našemu priprostemu ljudstvu gre denar težko izpod palea celó za prav potrebne reči, toda prepogosto se daje kaj lahkoverno spraviti na limanice premetenih sleparjev. Te dni smo zopet imeli v uredništvu kmeta, ki je plačal ogerskemu židu že nad 30 gl. za neke srečke, katere bi kupil v Gorici za 12 gl., a še jih nima v roki in jih najbrže ne bo imel nikoli!

Od onkraj meje sem! Če ne pojde sedaj, potem pa nikdar več! Od onkraj meje se bliža pomoč. Italijani avstrijski se sicer mučijo v potu svojega obraza in stiskajo resolucije iz občinskih zastopov za osnutje italijanskega vsoučilišča v Trstu, ali sedaj še le dobi vsa akcija pravi vzlet, ko so obljubili svojo pomoč — dijaki v Milanu. Kdo je bolj poklican, da govori o potrebah v naših primorskih pokrajinah, nego ti mladi gospodje v Lombardiji?! Oni hočejo vreči svojo odvažno besedo na tehtnico in — Roma locuta, causa finita. Dne 21. t. m. se zberejo v slovesen shod, da bode vedela avstrijska vlada, kaj jej je storiti. In sicer hitro, nemudoma! Sicer . . . pa saj ve, da zboruje sedaj tudi italijanski parlament, ki ima med drugimi tudi to pravico, da ošteva avstrijske vlade, ako niso dovolj točne v izpolnjevanju želja tržaških signorov . . . Grof Thun je aviziran, in grof Goluchowski tudi! Mladi gospodje v Lombardiji stopajo na plano . . . ako ne pojde sedaj, potem nikdar več!

»Slovenke« 5. zvezek prinaša sledečo vsebino: Pavel Dolence: Pisem rad bi pisal . . . — pesem. — Kristina: Pesem — pesem. — Danica: Telesne vaje. — Kristina: Pesem — pesem. — Pavel Dolence: Radi toaleta. — Zorana: Pri vodnjaku — pesem. — Ivanka A.: Žensko vprašanje. — »Z.«: Sreča. — Narodne pesmi. — Književnost. — Razno. — Doma.

»Adriatische Post« je izšla 5. štev. Znamenita sta članka o dopolnilni volitvi v deželni zbor in o goriski gimnaziji. Dalje je dolga vrsta krajših sestavkov o razmerah v deželah ob Adriji. — Naši rojaki radi vidijo, da izhaja ta list, no želó malo so se potrudili, da bi spravili list v kavarno po večjih mestih. — Rójaki v Gradcu, na Dunaju, v Pragi, v Zagrebu, ali Vaša beseda nič ne velja v kavarnah, kamor zahajate vsaki dan?!

Kmetijska in vrtnarska podružnica v Bazovici bode imela dne 25. marea 1899. svoj tretji redni občni zbor, ob 3 $\frac{1}{2}$ uri popoldne v prostorih gostilne pri »Lipi«. Odbor.

Trgovski pomočniki so darovali od čistega dobička na prirejenem velikem plesu: za »Narodni dom« v Trstu 40 kron, za dijaško ustanovo 20 kron, za družbo sv. Cirila in Metoda 12 kron, za družino Ramor 10 kron in za družino Kariž 10 kron. Skupaj 92 kron. Vrlim mladeničem bodi izročena najiskrenejša zahvala. Ta izgled požrtvovalnosti in rodoljublja naj bi posnemali vsi oni, ki — morejo. Ob tej priliki je še pridodati, da sta povodom tega plesa darovala gosp. Anton Kalister 10 kron in Jarnej Čelan 2 kroni. Gosp. Anton Pogorelec pa je daroval 2 gl. in ne 2 kroni, kakor je bilo naznanjeno po pomoti.

Lepa ideja. Odbor »Odbor delalskega podpornega društva« je sklenil, da v prvi polovici meseca junija priredi **izlet v Postojno**, ter da priredi tam, se sodelovanjem raznih društev, veliko narodno veselico, katere čisti dohodek pripade »Narodnemu domu« v Trstu!

Postojnska čitalnica je že ugodno odgovorila na dotična vprašanja ter je zagotovila obilo udeležbo od strani tamošnjih prebivalcev.

Mi ne moremo družega, nego da pohvalimo inicijativno slav. odbora našega »Delalskega podpornega društva« ter pripravimo vsem, osobito pa onim, ki namerjajo iti v Postojno za binkoštno praznike, naj se pripravljajo za ta izlet, ki bode gotovo nekaj nenavadnega.

Svoječasno se povabijo vsa naša narodna društva, tu in na Kranjskem, na udeležbo na tem velikem narodnem slavlju.

Iz Barkovelj nam pišejo: Veliki koncertni zab vni večer pevskega društva »Adrija«, ki se je imel vršiti prihodnjo nedeljo dne 12. marea, se je odložil vsled žalovanja po pokojnem župniku Iv. Černetu, bivšem podporniku društva.

Namerovani koncert se bode vršil bržkone prvo nedeljo po Velikinoši.

Naše »Obrtnijsko društvo«, je imelo dne 2. marea t. l. zvečer v lastnih prostorih »Narodnega doma« svoj redni občni zbor, na katerem so bili izvoljeni v ravnateljstvo sledeči: Drag. Pertot predsednikom, Juri Čok podpredsednikom, Hraber Ražem tajnikom, Fran Ščuka blagajnikom, Svetko Martelane, Anton Martelane, Ferdo Guštinčič odborniki, in Anton Ščuka, Jos. Pertot, Avg. Pertot pregledovalci.

V obeh društvenih gostilnah se točijo pristna vina: črno istrsko, domači refošk in izboren bel Vipavec posestnika Pavlice v Rifebenrku.

Sedanji »Narodni dom« je velika pridobitev za Barkovljane. Ali z nakupom tega našega doma si je naše »Obrtnijsko društvo« naložilo veliko odgovornost in žajo tudi težko breme; predno odloži to breme, trebalo bo potočiti mnogo, mnogo vinske kapljice.

Priporočamo in opozarjamo naše slovensko občinstvo, da ob prilikah, ko prihaja v naše Barkovlje, ne poseda po tujih gostilnah, ampak zahaja naj na čašo dobre kapljice v naš dom, kjer bode uljudno postreženo, a ob enem bode tudi podpiralo svoje med svojimi. Heros.

Nekoliko zanimive statistike. Pa smo vendar na boljem mi Tržačani, nego pa Francozi — ženimo se radi. Statistika kaže, da se manjša strah pred vstopom v družbo sv. Luke. To blagovestje donasamo danes vsem mladim in — starim devicam. Da, tudi za one, ki so ob samem čakakanju zlezle že v jesen svojega življenja, donasna naša statistika nekaj tolažbe.

Številke pravijo torej:
V letu 1896. je 1338 parov zlezlo v sladki jarm, v letu 1897. 1303, v letu 1898. pa 1450. V primeri z letom 1896. smo torej poskočili za 112, z letom 1897. pa za 147 parčkov. Pa poslušajmo dalje statistiko: Od onih 1450 možkih jih je bilo 193 izpod 24 let; 627 v dobi od 24 do 30 let; 414 od 30 do 40 let; 124 od 40 do 50 let; 68 od 50 do 60 let in 24 nad 60 let.

Te številke kažejo, da je še vedno možkih vseh dob, ki se radi ženijo, kar pomenja, da tudi ženskam vseh dob evote sladka nada. Potolažene bodite torej mlade in — stare device!

Iz-pred sodišča. Dne 19. februarja t. l., ob volitvi v okrajno bolniško blagajno, se je zbrala množica na lesnem trgu. Mej množico je bil tudi

neki Anton M., ki se ni hotel pokoriti pozivu redarstvenega inspektorja, naj se množica razide, in je — glasom pričevanja dotičnega inspektorja — vskliknil: »Ne, tu hočem stati«. Antonu so dali tri dni zapora.

21-letni Fran Bezek je dobil radi težkega telesnega poškodovanja 5 mesecev ječe, 25-letni Santo Zupin pa 6 mesecev radi tatvine.

100.000 kron, 25.000 in 10.000 so glavni dobitki velike jubilejske razstavne loterije. Opozarjamo na to naše spoštovane čitatelje, da se ti dobitki izplačajo v gotovini z 20% odbitkom in da bode zrebanje neprekljeno dne 18. marea 1899.

Dobro domače sredstvo. Mej domačimi sredstvi, katera se uporabljajo za olajšanje bolečin in odvajajoča ribanja pri premarzenju, zavzema prvo mesto Liniment, Cap-sici comp. izdelan v laboratoriju Riehterjeve lekarnе v Pragi. Cena je nizka: 40 nč., 70 nč. in 1 gl. steklenica, ka era te spozna po znanedečem sidru.

Različne vesti.

Brzovjavke za Zahodno Indijo. Glasom obvestila društva »Halifax and Bermudas Cable Telegraph Company« zadostuje na brzovjalkah, namenjenih v katerikoli kraj na otoku Jamaika (Zahodna Indija) beseda »Jamaïque«, pridejana imenu naslovnika, popolaoma kakor naslov, ker severno-transatlantiška kabela društva v Londonu ta kolektivni naslov pripuščajo in ker so tudi brzovjavna društva v Kingstonu (Jamaika) pogodbeno zagotovila razdelitev in dostavljenje vseh na ta način naslovljenih brzovjalk. — Tako n. pr. zadostuje za brzovjavke v Holland Bay naslov: »Schultze, Jamaïque« namesto »Schultze, Holand Bay, Jamaica«.

Brzovjavke v Zahodno Indijo, katere se hoče pošiljati čez Bermudo, morajo pa na gornji strani imeti pripombo: »via Commercial Bermuda«.

Brzovjavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Dunaj 11. Načrt novega mestnega štatuta dunajskega deli mesto v 20 okrajev. Na mesto mestnega sveta stopijo oddelki in odseki. Število občinskih svetovaleev v posamičnih okrajih je določeno po številu prebivalstva. Najmanje število za vsaki okraj je 3. Zguba mandata in dveletna nesposobnost za zopetno izvolitev nastopa tudi tedaj, ako se dotičnik ni pokoril izključenju iz občinske seje, naloženemu mu od disciplinarnega odseka. Volilno pravo ima vsaki možki avstrijski državljan, ki je dovršil 24. leto in je 5 let zaporedoma živel v katerem občinskih okrajev.

Dunaj 11. Njegovo Veličanstvo je vsprejelo danes v posebni avdijeni ministerskega predsednika, grofa Thuna, povrnivšega se iz Prage.

Praga 11. Jeden nemških listov trdi, da se načrt, kakor hoče vlada urediti jezikovno vprašanje, ni priobčil popolnoma. Izpuščene da so točke, ki so najugodnejše za Čehe. Načrt da se uveljavi brez vsacega ozira na morebitna oporekanja od strani Nemcev ali Čehov.

London 11. Zjutranji listi javljajo iz Alahabada: Tu sem došla poročila pravijo, da je v trdnjavo Murgadis dospela velika ruska vojaška sila, ki namerja zasesti Sarikolsko gorovje med Pamirjem in Kašgarjem. (Pamir leži med ruskim in kitajskim Turkestanom. Sever je ruska posest, zapad je zavisen od Rusije. Pamir je jako važna točka, tod vozi stara trgovska cesta v Kitaj).

London 10. Brzovjavka listu »Times« iz Sidneya pravi, da je na obrežju v Queenslandu divjal grozen vihar, ob katerem je 200 oseb prišlo ob življenje.

Madrid 10. Ministerski predsednik Silvela je izjavil na vsprejemu odposlanstva trgovskega shoda v Saragossi, da ne odklanja uvedanja splošnega glasovanja na volitvah v zakonodajne zastope.

Zahvala.

Povodom slavlja naše tridesetletnice prejeli smo od vseh stranij naše mile domovine, posebno iz Ljubljane, toliko dokazov srčnih vezij med domovino in »Slovenijo«, da nam ni mogoče izreči vsakemu posebej svojo zahvalo.

Zato pa si usojamo zahvaliti se tem potom najiskrenejše vsem, ki so se na ta ali oni način spomnili našega društva in posredno vsega slovenskega dijaštva.

Dunaj, dne 10. marea 1899.

Odbor akad. društva »Slovenija«.

Razglas.

Ker se bode v Divači zidala občinska klavnica, oddajo se vsa dela za zgradbo poslopja in napravo vodnjaka, bodisi zidarska, tesarska in druga, všteti dobavo vse oprave in orodja v klavnici.

dne 29. t. m. ob 1. uri pop.

v občinski pisarni v Matavunu po javni zmanjševalni dražbi.

Vsa dela z opravo in orodjem vred so cenjena glđ. 1537-22.

Načrt, proračun in pogoji so med uradnimi urami razgrnjeni v občinski pisarni na ogled.

Županstvo občine Naklo,
10. dne marea 1899.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 glđ. ter se plačujejo v četrtletnih antecipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nč.

R. Kolar na oglu ulice Geppa in delle Poste Nuove, prodaja kolonijalno blago, delikatese, likere itd.

M. Aite Razprodaja vse blago v zalogi po nižjih cenah.
(prej Aite & Zadnik) Via Nuova ogel ulice S. Lazzaro.

V „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček v Gorici izšel je ravnokar

BEN-HUR
sloveči roman iz časih Kristusovih.

Cena mu je: glđ. 1.20, po pošti glđ. 1.30.
Naročila je pošiljati naravnost na tiskarno.

V zalogi je še vedno

„**Rusko-slovenski slovar in slovnica**“

Cena: broširan glđ. 1.50, trdo vezan glđ. 1.80, po pošti 10 kr. več.

V kratkem izide

„**Slovensko-ruski slovar in slovnica**“

na katerega še posebej opozarjamo slov. rojake.

Prva domača tovarna

vsakovrstnega

pohištva

z vedno bogato zalogo po tovarniških cenah.

PETER MUSCHIK - TRST

zaloga okvirjev, podob, zreal, tapetarij

tapetarska delavnica

Skladišče nahaja se tik dobroznane restavracije „Alla nuova abbondanza“

Via Torrente št. 16-18.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano izvrstno, bolečine blažeče mazilo dobi se po 40 nč, 70 nč. in 1 glđ. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to

splošno priljubljeno domače sredstvo

vedno le v originalnih steklenicah z varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame previdnostno samo steklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

Spiritus sinapis compotusis

ALGOFON.

Jedino sredstvo proti zobobolu, revmatič. glavobolu, migreni itd. Steklenica z navodilom stane le 20 nč. ter se dobiva jedino le v lekarni

PRAXMARER (Ai due Mori) Piazza grande TRST
Paziti na ponarejanja.

G. Piccoli,

dvorni založnik

Nj. svetosti

papeža

Leona XIII.

lekarnar pri angelju v Ljubljani, Dunajska cesta

Železnato vino

Kemične analize odličnih strokovnjakov, kateri so v

železnatem vinu,

lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani zmiraj potrdili navedeno množino železa, so najboljšje spričevalo ter dajejo največje poročstvo za njega učinek.

To vino je kaj dobro za slabokrvne, nervozne in vsled boleznih oslabele osebe, za blede, sloke suhe in bolehave otroke.

Cena polliterski steklenici 1 glđ.

Naročila pošiljajo se z obratno pošto: poštarno plačajo p. n. naročilki.

Vaše blagorodje!

Pošljite mi s poštanim povzetjem osem polliterskih steklenic železnatega vina, ker se ob novem letu poslan dve steklenici rabita z prav dobrim vspehom.

Jožef Černko, župnik.

Vuhred na Štajarskem, 17. januarja 1899.

Jakob Klemenc,
zaloga manufakturnega blaga

v Trstu, ulica sv. Antona št. 1.

priporočena častitim svojim odjemalcem svojo prodajalnico, preskrbljeno z vsemi manufakturnimi predmeti, zvezano s krojačnico za gospode.

Sokolska obleka kompl. glđ. 23.—

Havelok nepremočljiv od 10 do 16 glđ.

Velik izbor

suknena in bombažna blaga za moške obleke, sraje iz žide, volne, lawn-tennis, platna itd., zapestnice, ovrtnikov, perila za moške, ovrtnice v vseh barvah in formah, nogovile, rut, jopice vseh vrst posebno za turiste in kolesarje, modnih predmetov, rokovic iz nitij in kože, dežnikov in solčnikov.

Povodom svečanosti jubileja Njegovega Veličanstva velik izbor narodnih in avstr. zastav, transparentov z avstrijskim orlom

po najnižjih cenah.

Na zahtevanje pošiljajo se uzorci vseh vrst z dotičnimi cenami, poštnine prosto.

Cvet proti trganju.

(Liniment caspici).

Preiskušano mazilo — odpravlja bolečine pri kostibolu, ganju in revmatizmu. — Ena steklenica z navodilom 50 nč. Razpošilja z obratno pošto najmanje dve steklenici.

„Deželna lekarna pri Mariji Pomagaj“

Ph. Mr. M. Leusteka v Ljubljani.

žrebanje nepreklicno predzadnji teden

1. glav. dobitek 100.000 Kr. vr.

2. glav. dobitek 25.000 Kr. vr.

3. glav. dobitek 10.000 Kr. vr.

v gotovini 20% odbitka.

Dunajske srečke po 50 nč.

Nigris, Enrico Schifflmann, Giuseppe Zoldan.

priporočajo: Giuseppe Bolaffio, Mandl & Comp., „Il Mercurio Triestino“, Alessandro Levi, Girolamo Morpurgo, Marco

Svetovna kolesa

amerikanski originali

TRIBUNE IN ARENA

odlikovana v vseh državah na kontinentu radi elegancje, točnosti in vstrajanja, prodaja se izključno le pri glavnem zastopniku

ANTONU SKERL V TRSTU,

Via S. Lazzaro št. 6, nasproti palače Salem.

NB. Navadna kolesa prodajajo se proti 2-letni garanciji, ročaj in pritikline po želji kupca.

Mehanična delavnica

za vsakovrstno popravo koles in šivalnih strojev.

CENE ZMERNE.

CENE ZMERNE.

„THE GRESHAM“

angleško zavarovalno društvo na življenje v Londonu.

Aktiva društva do 31. decembra 1897. Kron 159.997.579.—

Letno vplačilo premij in obresti do 31. decembra 1897. 28.823.375.—

Izplačana zavarovalnina in obresti od obstanka društva (1848.) 343.860.067.—

V letu 1897. izdanih 7468 polje za glavnicjo od 67.331.351-91

Prospekti, ceniki in v obče vse druge informacije dopošljejo se vsakemu na pismeno vprašanje od niže imenovanega zastopstva, katero dopisuje v vseh jezikih.

Glavno zastopstvo v Trstu.

Via del Teatro št. 1, „Tergesteo“ Scala IV.

Iščejo se dobri agentje, zastopniki in potovalci.